

Modernitzar la democràcia

written by Isidre Granyer | 4 de novembre de 2024

Imaginem per un moment que estem a casa asseguts al sofà mirant la televisió i l'aplicació **VotCat** ens envia una notificació que s'ha posat en marxa una consulta per decidir què fa el govern amb una via ferroviària de la costa malmesa per una llevantada. La notificació inclou un enllaç a una pàgina web on es desenvolupa en detall tot el cas i es proporciona tota la informació necessària. Avisa que la votació serà d'aquí tres dies. A la pàgina web se'ns explica que la via afectada és reincident i que, per no malbaratar més diners, el govern proposa desviar la línia cap a l'interior i allunyar-la de l'arbitrarietat meteorològica accentuada per la crisi climàtica. Una alternativa, però, més cara. Com que el govern no havia posat això en el programa electoral, per tirar-ho endavant necessita l'aprovació popular referendària al conjunt de la ciutadania segons obliga la llei (els governs sortits de les eleccions només poden executar el que havien proposat en els programes electorals i qualsevol altra decisió l'ha de sotmetre al dictat del poble). Tres dies més tard obrim l'aplicació **VotCat** i emetem el nostre vot durant el període obert preestablert. Tot plegat un parell de clics. Un cop es tanca la votació, en pocs minuts, es publiquen els resultats i el govern ja sap si pot o no pot tirar-ho endavant.

En aquest escenari imaginari veiem com els que decideixen són els ciutadans i els polítics només poden fer allò per a què se'ls va votar. Per la quotidianitat de l'escenificació vull mostrar una situació en la qual votar és quelcom molt normal i habitual. Es vota sempre que cal i qualsevol cosa que cal votar-la, es referenda rutinàriament.

Aquest escenari sembla de ciència-ficció, però les eines necessàries per a dur-lo a terme totes existeixen ja avui en dia. Per tant, no és un tema de ciència-ficció. Si això no es

duu a terme és per algunes altres raons o interessos. Avui dia, asseguts a casa amb el mòbil a la mà ho podem fer quasi tot, des de connectar-nos al banc, comprar o vendre, llegir el diari i un munt de coses més; o tan sols jugar. Resulta que ara amb el mòbil ja podem fer de tot; però votar, no. Si en una cosa estan d'acord TOTS els partits polítics és el de mantenir fora del progrés el sistema de votació, no fos cas que això de votar esdevingués quelcom senzill, ràpid i rutinari. Les excuses són totes les que ens vulguem imaginar, des de la complexitat de posar-ho en marxa fins als dubtes en la seguretat. En el fons, però, crec que és el mateix problema que topem amb la creació d'una llei electoral pròpia, que no troben mai la manera de posar-se d'acord i la van ajornant fins a la setmana dels tres dijous. Ben mirat, el que realment hi ha al darrere de tot plegat és la por que tenen els partits de perdre el control del sistema.

Modernitzant la democràcia, el poder dels partits minvaria molt o el risc potencial que això passi és molt alt. Si votar esdevé quelcom senzill i barat, que decideixi directament la gent les coses és factible i difícilment eludible. Llavors, imposar restriccions com la que els governs només poden executar el que duen al programa electoral, són mesures perfectament imposables. I això els obligaria a desenvolupar veritables programes electorals, havent d'explicitar l'actuació de govern que proposen. I, per tant, votaríem programes, no sigles, i deixarien de tenir cap control d'allò que és fora del seu programa. En definitiva, tot el poder que tenen actualment desapareixeria i la forma actual de partits ben segur que canviaria (fins i tot, desapareixeria). I aquí rau el problema.

Implementar la democràcia directa (jo diria que estricta, doncs si el govern és del poble, que decideixi el poble) modernitzant la democràcia (usar les eines tecnològiques disponibles) pot ser un dels arguments propositius de l'independentisme per a justificar perquè volem recuperar les

nostres llibertats. Les eines hi són. Només cal voluntat. I això és possible fer-ho en la construcció d'un nou país quan tot ho has de fer començant des de zero. La possibilitat que ens brinda un procés constituent és única i és un factor engrescador i d'aquells que captiva gent de tot l'espectre social. Òbviament, és completament impossible tirar endavant una cosa així dins Espanya.

Però per tirar endavant aquesta voluntat cal tenir present que no podem comptar amb els partits (no faran res que n'amenaci la supervivència). De fet, no hi podem comptar en res per tirar endavant el procés d'alliberament nacional. Hem d'assumir que la seva lluita és una de completament diferent del procés d'alliberació nacional. Cal tenir present que en el nou embat els partits han d'estar en una posició absolutament subordinada i sense cap mena de poder de decisió i, fins i tot, si esdevé el cas, mantenir-los al marge. Si en algun moment cal influència institucional i els partits no s'hi avenen, llavors és el moment de jugar la carta de les llistes cíviques per ocupar el poder institucional, però només pel que calgui i quan calgui.

Per cert, si feu una cerca a internet amb la paraula *ekratos*, obtindreu una sortida d'un sistema de vot electrònic basat en la cadena de blocs i veureu que no es diferencia en quasi res del **VotCat** imaginat.